

PATVIRTINTA

Šiaulių lopšelio-darželio „Berželis“ direktoriaus
2024-11-13 įsakymu Nr. IV-122 (1.2-2024)

**ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „BERŽELIS“
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMO
LOPŠELYJE-DARŽELYJE TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Šiaulių lopšelio-darželio „Berželis“ visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo lopšelyje-darželyje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato visuomenės sveikatos priežiūros Šiaulių lopšelyje-darželyje „Berželis“ (toliau – Įstaiga) tikslą, uždavinius, organizavimo tvarką, visuomenės sveikatos specialisto funkcijas, teises ir pareigas.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

3. Aprašas sudarytas vadovaujantis Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo lopšelyje-darželyje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (su visais pakeitimais ir papildymais).

4. Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoje tikslas – saugoti ir stiprinti ugdytinių sveikatą, aktyviai bendradarbiaujant su jų teisėtais atstovais, mokytojais, pagalbos mokiniui specialistais, įstaigos vaiko gerovės komisija.

5. Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoje uždaviniai:

5.1. vykdyti ugdytinių sveikatos būklės stebėseną;

5.2. ugdyti vaikų sveikos gyvensenos įgūdžius;

5.3. vykdyti visuomenės sveikatos rizikos veiksnių stebėseną ir prevenciją įstaigoje;

5.4. organizuoti vaikams, sergantiems lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis, vaiko savirūpai reikalingą pagalbą ugdymo įstaigoje;

5.5. esant nepalankiai epidemiologinei situacijai organizuoti ėminių paėmimą ligos nustatymo tyrimui atlikti ir (ar) savitestavimą įstaigos bendruomenės nariams.

6. Visuomenės sveikatos priežiūrą vaikams, ugdomiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programas, vykdo savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros biudžetinė įstaiga – savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras).

7. Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimas grindžiamas bendradarbiavimu tarp Įstaigos ir Biuro.

8. Visuomenės sveikatos priežiūrą įstaigoje vykdo visuomenės sveikatos specialistas.

**II SKYRIUS
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS ĮSTAIGOJE**

9. Visuomenės sveikatos priežiūra įstaigoje vykdoma pagal įstaigos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos planą, kuris yra metinės veiklos programos dalis.

10. Atsižvelgdamas į įstaigos, savivaldybės bei šalies visuomenės sveikatos priežiūros poreikius ir prioritetus, visuomenės sveikatos specialistas, kartu su įstaigos bendruomene, parengia Veiklos plano projektą, suderina jį su Biuro direktoriumi ir pateikia Įstaigos vadovui. Veiklos plane numatytos priemonės turi būti įtrauktos į Biuro veiklos planą.

11. Visuomenės sveikatos priežiūrai Įstaigose vykdyti įrengtas sveikatos kabinetas. Sveikatos kabinetas turi būti lengvai prieinamas vaikams ir kitiems įstaigos bendruomenės nariams, užtikrinantis paslaugų teikimo konfidencialumą.

12. Visuomenės sveikatos kabinete yra:

12.1. priemonės, skirtos visuomenės sveikatos rizikos ir aplinkos veiksniams įvertinti, atsižvelgiant į savivaldybės ir Įstaigos poreikius (pvz.: kraujospūdžio matavimo aparatas, kūno temperatūros matavimo termometras, svarstyklės, ūgio matuoklis, kambario ir lauko termometrai ir pan.);

12.2. priemonės, skirtos vaikų sveikos gyvensenos įgūdžiams ugdyti, atsižvelgiant į Įstaigos ugdytinių sveikatos stiprinimo prioritetines sritis (pvz.: spaudiniai (knygos, žurnalai, brošiūros), vaizdinė, garsinė metodinė medžiaga ir pan.);

12.3. informacinių komunikacinių technologijų priemonės (pvz.: kompiuteris, spausdintuvas ir pan.), telefoninio ryšio priemonės, prieiga prie interneto;

12.4. spinta veiklos priemonėms ir drabužiams laikyti;

12.5. rakinama spinta dokumentams laikyti;

12.6. stalas ir kelios kėdės;

12.7. pirmosios pagalbos teikimo priemonės: įvairių dydžių sterilūs ir nesterilūs tvarščiai, palaikomieji tvarščiai, elastiniai tvarščiai, palaikomasis trikampio formos tvarstis, sterilus nudegimų tvarstis, sterilūs žaizdų tvarščiai, sterilus akių tvarstis, karpomasis pleistras, pleistro juostelės, sterilios neaustinės medžiagos servetėlės, vienkartinės medicininės nesterilios pirštinės, nesterili vata, tinklinis cilindrinis galūnių tvarstis, žirkklės, speciali antklodė (ne mažesnė kaip 140 x 2000 cm), plastikinis maišelis, žaizdų dezinfekavimo tirpalas, šaldantieji-šildantieji maišeliai, vienkartinė dirbtinio kvėpavimo kaukė;

12.8. kitos Biuro vadovo nurodytos priemonės, reikalingos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugoms teikti.

13. Visuomenės sveikatos specialistas kartu su Įstaigos vadovu koordinuoja Įstaigos bendruomenės veiklą stiprinant vaikų sveikatą. Įstaigos administracija, savivaldos institucijos, pedagogai ir švietimo pagalbos specialistai privalo bendradarbiauti su visuomenės sveikatos specialistu, vykdyti jo rekomendacijas dėl vaiko sveikatą tausojančio ir saugančio ugdymo organizavimo ir ugdymo aplinkų pritaikymo, jam paprašius teikti informaciją apie konkretaus vaiko ugdymo sąlygas, kartu nurodant jo vardą, pavardę, gimimo datą ir grupę.

13.1. Vaiko savirūpos įgyvendinimo procese dalyvauja vaiko teisėti atstovai (tėvai/globėjai/rūpintojai ir pan.), visuomenės sveikatos specialistas, įstaigos vadovas ar jo įgaliotas atstovas, vaiką ugdančios mokytojos ir kiti švietimo pagalbos specialistai.

13.2. Pagalba vaiko savirūpai organizuojama atsižvelgiant į vaiko poreikius ir gydytojų rekomendacijas pagal vaiko teisėto atstovo prašymą ir sudarant Ugdymo sutartį.

14. Įstaiga pasitvirtinusi:

14.1. Įstaigos vaikų apžiūros dėl asmens higienos, pedikuliozės ir niežų tvarką;

14.2. Įstaigos darbuotojų veiksmų vaikui susirgus ar patyrus traumą ir teisėtų vaiko atstovų informavimo apie patirtą traumą ar ūmų sveikatos sutrikimą;

14.3. Įstaigos pirmosios pagalbos organizavimo tvarką;

14.4. Pagalbos vaiko savirūpai pagal gydytojų rekomendacijas užtikrinimo (pvz., vaistų laikymo, išdavimo, naudojimo ir kt.), jeigu vaikas serga lėtine neinfekcine liga tvarką.

III SKYRIUS

VISUOMENĖS SVEIKATOS SPECIALISTO

FUNKCIJOS, TEISĖS IR PAREIGOS

15. Visuomenės sveikatos specialisto funkcijos:

15.1. tvarkyti formoje Nr. 046/a „Medicininis pažymėjimas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-120 „Dėl privalomų sveikatos statistikos apskaitos ir kitų tipinių formų bei privalomų sveikatos statistikos ataskaitų formų patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais), nurodytus vaiko asmens, įskaitant sveikatos duomenis, juos analizuoti;

- 15.2. rinkti, kaupti ir analizuoti stebėsenos (ne asmens) duomenis apie vaiko gyvenseną:
 - 15.2.1. bendrus duomenis, pagal kuriuos negalima tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai nustatyti asmens tapatybės;
 - 15.2.2. apibendrintus socialinius ekonominius duomenis;
 - 15.2.3. sveikatos elgsenos duomenis;
 - 15.2.4. rizikingo elgesio duomenis;
 - 15.2.5. subjektyvaus vertinimo duomenis.
- 15.3. teikti išvadas ir pasiūlymus dėl vaikų sveikatos būklės Įstaigos bendruomenei (ne rečiau kaip 1 kartą per metus);
- 15.4. su bent vienu vaiko, pradėjusio lankyti ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programą, teisėtu atstovu aptarti vaiko sveikatos stiprinimo ir saugos poreikį, o kitų vaikų – pagal poreikį;
- 15.5. identifikuoti vaikų sveikatos stiprinimo ir sveikatos žinių poreikį, sveikatos raštingumo lygį atsižvelgiant į jų amžiaus tarpsnius;
- 15.6. Įstaigos aplinkoje identifikuoti visuomenės sveikatos rizikos veiksnius;
- 15.7. Įstaigos administracijai teikti siūlymus dėl vaikų sveikatos stiprinimo ir Įstaigos aplinkos sveikatinimo priemonių įtraukimo į Įstaigos strateginius veiklos planus (ne rečiau kaip vieną kartą per metus);
- 15.8. organizuoti vaikų sveikatos stiprinimo priemonių ir Įstaigos aplinkos sveikatinimo priemonių įgyvendinimą ir įgyvendinti jas pagal kompetenciją;
- 15.9. dalyvauti planuojant ir įgyvendinant Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrąją programą ar kitą sveikatos ugdymo veiklą Įstaigoje;
- 15.10. teikti sveikatos žinias Įstaigos bendruomenei apie sveikatos išsaugojimą bei sveikatos stiprinimo būdus, mokyti pritaikyti jas praktiškai;
- 15.11. teikti ir (ar) koordinuoti pirmosios pagalbos teikimą Įstaigoje;
- 15.12. tikrinti vaikų asmens higieną;
- 15.12. padėti Įstaigai įgyvendinti asmens sveikatos priežiūros specialistų rekomendacijas vaikams, sergantiems lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis;
- 15.13. planuoti ir taikyti užkrečiamųjų ligų ir jų plitimo profilaktikos priemones pagal kompetenciją;
- 15.14. dalyvauti įgyvendinant užkrečiamosios ligos židinio ar protrūkio kontrolės priemones;
- 15.15. konsultuoti Įstaigos darbuotojus, atsakingus už vaikų maitinimą, sveikos mitybos ir maisto saugos klausimais;
- 15.16. prižiūrėti vaikų maitinimo organizavimo atitiktį pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakyme Nr. V-964 „Dėl Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais) nustatytus reikalavimus.
- 15.17. dalyvauti Įstaigos vaiko gerovės komisijos veikloje ir įsivertinant Įstaigos veiklą;
- 15.18. prižiūrėti ėminių paėmimą ligos nustatymo tyrimui atlikti ir (ar) savitestavimą bei patvirtinti elektroninę tyrimo užsakymo formą.
16. Visuomenės sveikatos specialistas iš Įstaigos administracijos, Įstaigos savivaldos institucijų, pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų turi teisę gauti savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją apie konkretaus vaiko ugdymo sąlygas, kartu nurodant vaiko vardą, pavardę, gimimo datą ir grupę. Siekiant užtikrinti tinkamą užkrečiamųjų ligų ir jų plitimo profilaktikos priemonių taikymą ir dalyvaujant įgyvendinant užkrečiamosios ligos židinio ar protrūkio kontrolės priemones, visuomenės sveikatos specialistas iš Įstaigos administracijos be kitų šiame punkte nurodytų asmens duomenų turi teisę gauti ir vaiko asmens kodą.
17. Visuomenės sveikatos specialisto pareigos:
 - 17.1. užtikrinti asmens duomenų konfidencialumą, neatskleisti, neperduoti ir nesudaryti sąlygų susipažinti su asmens duomenimis nė vienam asmeniui, kuris neturi teisės jais naudotis ir saugoti asmens duomenų paslaptį perėjus dirbti į kitas pareigas ar pasibaigus darbo santykiams;

17.2. įtarus, jog vaikas patiria psichologinį, fizinį, seksualinį smurtą ar kitus vaiko teisių pažeidimus, nedelsiant žodžiu apie tai informuoti Įstaigos vadovą, vėliau informaciją pateikiant raštu Įstaigos bei Biuro vadovui;

17.3. laiku ir kokybiškai atlikti numatytas funkcijas, vadovautis profesinės etikos principais;

17.4. ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 1 d. ir vėliau pagal poreikį pateikti Įstaigos vadovui (ar darbuotojui, direktoriaus įgaliotam tvarkyti asmens duomenis) informaciją: vaiko sveikatos priežiūros įstaigų specialistų išvadas ir rekomendacijas (įskaitant sveikatos duomenis), naudojamą komplektuojant fizinio aktyvumo ugdymo grupes, užtikrinant vaiko tinkamą fizinį krūvį, pritaikant maitinimą, parenkant vaikui tinkamą jo ūgiui stalą ir kėdę, įgyvendinant skubios pagalbos priemones vaikams, sergantiems lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis. Koordinuoti asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistų rekomendacijų įgyvendinimą;

17.5. tvarkyti vaiko asmens, įskaitant sveikatos, duomenis Vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje;

17.6. tobulinti kvalifikaciją;

17.7. tvarkyti vaiko asmens, įskaitant sveikatos, duomenis informacinėje sistemoje, tvirtinant elektroninę tyrimo užsakymo formą, vadovaujantis asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Patvirtintas Veiklos planas bei jo vykdymo ataskaita skelbiami Įstaigos interneto svetainėje.

19. Įstaigos vadovas turi užtikrinti galimybę visuomenės sveikatos specialistui naudotis elektros, telefoninio ryšio, informacinių technologijų paslaugomis (prieiga prie interneto).

SUDERINTA

įstaigos tarybos 2024-06-27

posėdžio protokolu Nr. IT-3 (2.1-2024)